

РЕВІЗІЯ ВИКОНАННЯ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ КОШТОРИСУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

Анотація. Уточнено поняття ревізії; узагальнено основні аспекти здійснення ревізії виконання кошторису загального фонду.

Аннотация. Уточнено понятие ревизии; обобщены основные аспекты контроля выполнения сметы общего фонда.

Annotation. The concept of audit is specified, main aspects of monitoring the implementation of the general fund budget are generalized.

Ключові слова: ревізія, кошторис, бюджетна установа, загальний фонд кошторису.

Сучасною та невід'ємною ланкою системи державного управління в Україні є бюджетна установа. Саме від її злагодженої діяльності залежить рівень економіки країни та, як наслідок, добробут суспільства. Тому вирішення проблем удосконалення ревізії фінансово-господарської діяльності бюджетної установи є вчасним і актуальним.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та узагальнення напрямів проведення ревізії виконання загального фонду кошторису бюджетної установи. У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз, синтез, узагальнення.

У вітчизняній науковій літературі питання ревізії виконання кошторису загального фонду знайшли відображення в публікаціях таких вчених і практиків: Дікань Л. В. [1], Бутинця Ф. Ф. [2], Усача Б. Ф. [3], Білухи М. Т. [4], Жили В. Г. [5] та інших науковців.

Аналіз літературних джерел дозволив дійти висновку, що багато науковців і практиків основною формою державного фінансового контролю визначають ревізію, але в різних джерелах наведено різні визначення поняття "ревізія".

Слід зазначити, що найбільші непорозуміння між науковцями з приводу поняття "ревізія" стосуються питання матеріального (формального) визначення явища. Так, на думку таких авторів, як Бутинець Ф. Ф., Бардаш С. В., Малюга Н. М., Петренко Н. І., ревізію можна визначити як метод документального контролю. У свою чергу, Усач Б. Ф. і Білуха М. Т. визначають ревізію як форму документального контролю. Дікань Л. В. визначає ревізію як документальний спосіб контролю. На погляд Жили В. Г., ревізія – це спосіб наступного контролю, а на думку Білухи М.Т., ревізія – це форма фінансово-господарського контролю.

Таким чином, розглядаються три точки зору: 1) ревізія як метод контролю; 2) як форма контролю; 3) як спосіб контролю.

Зважаючи на те, що форма є способом існування змісту, його внутрішньою структурою, організацією і зовнішнім виразом [6, с. 693], а метод – це спосіб пізнання явищ [6, с. 617], то спосіб як певна дія, прийом або система прийомів [6, с. 343] є конкретним поняттям відносно методу та форми.

На думку автора, ревізію треба визначати як документальний спосіб контролю незважаючи на те, що в Законі України "Про Державну контрольно-ревізійну службу" до внесення змін від 15 грудня 2005 р. [7] ревізія мала чітке правове визначення (як форма контролю), то на сьогодні (після змін від 15 грудня 2005 р.) законодавець зазначив, що інспектування здійснюється у формі ревізій. Тому, на думку автора, ревізія – це документальний спосіб контролю, що становить систему обов'язкових контрольних дій, чітко регламентованих законодавством, спрямованих на обстеження здійснених об'єктом контролю господарських операцій та їх наслідків, бухгалтерського обліку та фінансової звітності з метою виявлення незаконного розподілу та використання фінансових ресурсів, нестачі коштів і матеріальних цінностей, нецільового та неефективного їх використання.

Видатки бюджетних організацій визначаються як сума коштів, використаних бюджетною організацією у процесі господарської діяльності в межах сум, передбачених кошторисом. Облік видатків у бюджетних установах має характерну відмінність – розподіл їх на касові та фактичні [8].

Проведення перевірки використання коштів загального фонду спрямоване на визначення законності, доцільності й ефективності використання коштів державного бюджету, а також правильності відображення фінансових операцій у бухгалтерському обліку в цілому

Отже, зазначене вище дозволяє узагальнити основні напрями проведення ревізії використання кошторису загального фонду:

1) перевірка наявності єдиного кошторису доходів і видатків та законності, обґрунтованості та своєчасності

- 2) перевірка ефективності використання коштів загального фонду;
- 3) оцінка правильності встановлення і застосування посадових окладів (ставок) заробітної плати, доплат, надбавок та премій;
- 4) перевірка правомірності списання на витрати грошових коштів і матеріальних цінностей за кожною зі статей кошторису;
- 5) перевірка канцелярських і поштово-телеграфних витрат, виходячи з потреби максимальної ощадливості в використанні;
- 6) перевірка доцільності та законності витрат на придбання і ремонт основних засобів об'єкта перевірки.

Таким чином, у ході дослідження автором уточнено поняття ревізії, яке, на відміну від існуючих, враховує всі недоліки наявних у літературі визначень та значно розширює сутнісне розуміння ревізії як способу контролю. До того ж автором узагальнено основні напрями проведення ревізії використання кошторису загального фонду.

Отримані дані в майбутньому допоможуть попередити нецільове і неправомірне витрачання коштів державного бюджету, чим поліпшать дефіцитну ситуацію багатства держави.

Наук. керівн. Голуб Ю. О.

Література: 1. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посібн. / Л. В. Дікань. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2007. – 327 с. 2. Контроль і ревізія / Ф. Ф. Бугинець, С. В. Бардаш, Н. М. Малюга та ін. – Житомир : ЖІТІ, 2007. – 328 с. 3. Усач Б. Ф. Контроль і ревізія : підручник / Б. Ф. Усач. – К. : Знання-Пресс, 2010. – С. 35. 4. Білуха М. Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит : підручник / М. Т. Білуха, М. Г. Дмитренко, Т. В. Микитенко ; [за ред. засл. діяча науки і техн. України, д.е.н., проф. М. Т. Білухи]. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Українська академія оригінальних ідей, 2006. – 888 с. 5. Жила В. Г. Ревізія та аудит / Жила В. Г. – К. : МАУП, 1998. – 96 с. 6. Яременко В. В. Новий тлумачний словник української мови. Т. 2 / В. В. Яременко, О. М. Сліпущков. – К. : Вид. "АКОНІТ", 2000. – 911 с. 7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо попередження фінансових правопорушень, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного і комунального майна : Закон України № 3202-IV від 15.12.2005 р. // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 2. – С. 6. 8. Матвеева В. Усе про облік і оподаткування бюджетних організацій / В. Матвеева, С. Замазій, Я. Клиженко ; ред. Я. Кавторєва. – Х. : Фактор, 2011. – 656 с. 6. Бюджетний кодекс України від 05.02.2012 р., із змінами, внесеними згідно із Законом № 4318-VI від 12.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.